

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Czesław Siekierski

Warszawa, 07 kwietnia 2025 r.
znak sprawy: DHR.bz.053.1.2025

Dotyczy: Odpowiedź Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi na listy i apele dotyczące prac nad rozporządzeniem dotyczącym roślin uzyskanych za pomocą Nowych Technik Genomowych (rozporządzenie NGT).

Szanowni Państwo,

okres poprzedzający przejęcie w Radzie UE prezydencji przez Polskę jak też pierwsze miesiące polskiej prezydencji to wzmożony czas kierowania do Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, ale również do innych urzędów - listów, petycji, stanowisk i apeli dotyczących projektu rozporządzenia NGT - pozytywnych i negatywnych. Aktywność organizacji i obywateli świadczy o wadze tego tematu.

Zdecydowane poparcie do szybkiego zakończenia prac nad projektem i jak najszybsze umożliwienie korzystania z technologii NGT wyrażają środowiska naukowe, organizacje rolnicze, związki branżowe oraz producenci żywności i pasz.

Przeciwwagą są stanowiska organizacji ekologicznych i społecznych oraz osób prywatnych, które włączyły się w skoordynowaną kampanię „Nowe GMO koniem Trojańskim”. Listy w tej sprawie wpływały do Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi indywidualnie ale też za pośrednictwem urzędów marszałkowskich i sejmików wojewódzkich. W listach wyrażony był sprzeciw wobec kontynuowaniu prac nad rozporządzeniem NGT, które zostało nazwane deregulacją obowiązujących przepisów GMO. Wraz z tym wyrażana była obawa o przyszłość rolników i dostęp do tradycyjnych nasion.

W gęszczu informacji, jakie towarzyszą temu tematowi trzeba wyraźnie zaznaczyć, że rozporządzenie NGT dotyczy tylko roślin. Techniki NGT pozwalają na wprowadzenie drobnych zmian w DNA, bez wprowadzania do organizmu genów obcych gatunków. Są to zmiany podobne do tych, jakie zachodzą w naturze lub do zmian, które są efektem tradycyjnych metod hodowli roślin. Różnica jest taka, że dzięki zastosowaniu NGT hodowcy będą mogli szybciej, niż w tradycyjnej hodowli, uzyskać rośliny o cechach przydatnych dla rolników i konsumentów.

Przeciwnicy NGT stawiają w jednym szeregu organizmy wytworzone przy użyciu NGT i GMO. Jednak trzeba zauważyć, że rośliny uzyskane na drodze NGT nie zawierają obcego materiału genetycznego, co odróżnia je od GMO, do których przeniesione zostały geny innych gatunków. Bezzasadne jest zatem, aby rośliny NGT i GMO, tak bardzo różniące się od siebie, były regulowane w ten sam sposób.

Zbyt restrykcyjne przepisy GMO spowodowały, że europejska nauka i hodowla roślin bardzo straciła w wyścigu gospodarczym. Badania naukowe i hodowlane wykorzystujące narzędzia biotechnologiczne znacząco zwolniły w UE. Skutkiem tego dostęp do innowacyjnych rozwiązań w rolnictwie został ograniczony. Coraz trudniejsza sytuacja geopolityczna na świecie jednoznacznie pokazuje, że Unia Europejska nie może dłużej oglądać się na pomoc, musi nadrobić stracony czas, inwestować w naukę i innowacje, aby zapewnić bezpieczeństwo – nie tylko militarne ale i żywnościowe.

Dlatego też, w obliczu poważnych wyzwań wynikających z dążenia do neutralności klimatycznej i globalnego wyścigu o przejęcie prowadzenia w opracowywaniu technologii kształtujących globalną gospodarkę, Unia Europejska dokonała rewizji przepisów, pod kątem bardziej sprawnego wdrażania naukowych osiągnięć w hodowli roślin wynikających ze stosowania Nowych Technik Genomowych.

Deregulacja czy regulacja?

Komisja Europejska w lipcu 2023 opublikowała projekt rozporządzenia, które ma uregulować kwestie roślin uzyskanych przy pomocy NGT. Dzięki nowym przepisom rośliny, które powstają przy wykorzystaniu niektórych technik NGT zostaną wyłączone z restrykcyjnych przepisów dotyczących GMO, pod które dotychczas podlegają.

Logika zaproponowanych przepisów opiera się na zrównaniu roślin NGT 1 z roślinami tradycyjnymi. Jeśli rośliny NGT kategorii 1 uznajemy za równoważne z roślinami konwencjonalnymi nie ma uzasadnienia, aby stosować dla nich różne kryteria np. związane ze znakowaniem, ocenianiem ryzyka czy monitorowaniem po wprowadzeniu do obrotu. Takie podejście w stosunku roślin NGT 1 bywa nazywane deregulacją obowiązujących przepisów GMO. Faktycznie jest to nowa regulacja prawna przygotowana specjalnie dla tej wyjątkowej grupy roślin (NGT1), którą traktujemy tak samo jak rośliny uzyskane tradycyjnymi metodami hodowlanymi.

Znaczenie NGT dla hodowli

Z narzędzi NGT chcą korzystać hodowcy roślin. NGT dają możliwość uzyskania pożądaných cech szybciej niż przy zastosowaniu konwencjonalnych metod hodowli. Dlatego hodowcy dostrzegają potencjał nowych technik genomowych i chcą równego dostępu do innowacji. Nie oznacza to, że nie ma obaw, jak technologia NGT wpłynie na małe i średnie firmy hodowlane (nie tylko polskie). To rodzi obawy czy będą w przyszłości zdolni do konkurowania z globalnymi koncernami. Jednak twarde przeciwstawianie się postępowi, z którego już korzysta świat, na pewno w dobie

globalizacji nie wpłynie pozytywnie na konkurencyjność europejskiej hodowli. Instytuty naukowe, które pracują na rzecz hodowli roślin również rozpoczęły planowanie długoterminowych prac z wykorzystaniem NGT, aby nadrobić zaległości.

Poprawki polskiej prezydencji

Polska prezydencja przez ponad dwa miesiące proponowała poprawki, które są ważne z punktu widzenia patentowania roślin NGT i utrzymania równowagi rynku nasiennego – co również było elementem wyrażanych społecznie obaw. Prawdopodobnie takie poprawki nie zostałyby zaproponowane przez kolejne prezydencje, dlatego w toku bardzo trudnych negocjacji odnotowujemy to jako sukces.

Co konkretnie znalazło się w poprawkach?

Zagwarantowanie pełnej transparencji nt. patentów na roślinach NGT 1 - to zmiany ważne dla hodowców. Dzięki nim hodowcy nie będą zmuszani do poszukiwania właścicieli patentów i narażani na konsekwencje nieświadomego naruszenia patentu. Zachęca się też właścicieli patentów do udzielania licencji na przyjaznych zasadach.

Zobowiązanie Komisji Europejskiej do przeprowadzania badania wpływu patentowania roślin NGT na europejski rynek nasienny. Jeśli badanie wykaże negatywne konsekwencje dla europejskich hodowców – wówczas Komisja Europejska będzie zobowiązana do podjęcia inicjatywy zmiany prawa własności intelektualnej.

Powołanie na forum UE grupy ekspertów z udziałem hodowców i specjalistów od patentowania roślin oraz przygotowanie dla hodowców wytycznych dotyczących patentowania.

Patentowanie roślin

Rozporządzenie NGT nie jest miejscem, w którym ten wątek może być rozwiązany, gdyż nie są to przepisy, które regulują sprawy własności intelektualnej. Dlatego prezydencja polska zadbała, by dokonano gruntowej oceny wpływu patentowania na sektor hodowli, a wynik tej oceny będzie solidną podstawą do ewentualnych zmian przepisów dotyczących własności intelektualnej.

Co dalej?

14 marca 2025 r. ambasadorowie państw członkowskich UE pod przewodnictwem polskiej prezydencji przyjęli tekst projektu przepisów ws. NGT przygotowany przez polską prezydencję. Kończy to trwający od ponad półtora roku impas negocjacji w Radzie. Mandat COREPER nie kończy pracy nad przepisami. Jest paszportem do rozpoczęcia kolejnego ważnego etapu – negocjacji z Parlamentem Europejskim. Negocjacje rozpoczną się w maju.

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Czesław Siekierski
/podpisano elektronicznie/

Rozdzielnik:

Urzędy i administracja publiczna

1. Kancelaria Prezesa Rady Ministrów
2. Minister Klimatu i Środowiska
3. Minister Zdrowia,
4. Główny Inspektor Sanitarny,
5. Główny Inspektor Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych
6. Główny Inspektor Ochrony Roślin i Nasiennictwa
7. Główny Lekarz Weterynarii
8. Dyrektor Centralnego Ośrodka Badania Odmian Roślin Uprawnych
9. Urzędy Marszałkowskie – wszystkie
10. Sejmiki Wojewódzkie – wszystkie
11. Ośrodki Doradztwa Rolniczego – wszystkie
12. Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie

Instytucje naukowe

1. Instytut Hodowli i Aklimatyzacji Roślin-PIB
2. Instytut Ogrodnictwa – PIB
3. Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej - PIB
4. Instytut Ochrony Roślin-PIB
5. Instytut Włókien Naturalnych i Roślin Zielarskich – PIB
6. Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa – PIB
7. Instytut Biotechnologii Przemysłu Rolno-Spożywczego - PIB
8. Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu, Wydział Rolnictwa, Ogrodnictwa i Biotechnologii monika.cichocka-kryg@up.poznan.pl
9. Instytut Genetyki Roślin PAN w Poznaniu office@igr.poznan.pl
10. SGGW w Warszawie, Wydział Biologii i Biotechnologii
emilia_wronska@sggw.edu.pl
11. Instytut Fizjologii Roślin PAN w Krakowie ifr@ifr-pan.edu.pl
12. Uniwersytet Rolniczy w Krakowie, Wydział Biotechnologii i Ogrodnictwa
wbio@urk.edu.pl
13. Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie, Wydział Nauk o Żywności i Biotechnologii dziekanat.nzb@up.lublin.pl
14. Uniwersytet Rzeszowski info@ur.edu.pl
15. Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu, Wydział Biotechnologii i Nauk o żywności dziekanat.wbinoz@upwr.edu.pl ; dziekanat.wnoz@upwr.edu.pl
16. Uniwersytet Śląski w Katowicach, Wydział Nauk Przyrodniczych
wnp@us.edu.pl
17. Uniwersytet Jagielloński w Krakowie, Wydział Biochemii, Biofizyki i Biotechnologii sekretariat.wbbib@uj.edu.pl
18. Politechnika Łódzka w5w5d@adm.p.lodz.pl
19. Uniwersytet Warszawski dziekanat@biol.uw.edu.pl

20. Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
liliana.ziolkowska@amu.edu.pl
21. Instytut Biochemii i Biofizyki PAN secretariate@ibb.waw.pl
22. Uniwersytet Wrocławski dziekanat.wb@uwr.edu.pl ; anna.brzoza@uwr.edu.pl
23. Uniwersytet Gdański dziekanat@biol.ug.edu.pl ; dziekanat@biotech.ug.edu.pl
24. Instytut Chemii Bioorganicznej PAN sekretariat.dyrektora@ibch.poznan.pl
25. Komitet Biotechnologii PAN mwnuk@pan.pl

Spółki hodowli roślin

1. Hodowla Roślin Strzelce Sp. z o.o. – Grupa IHAR strzelce@hr-strzelce.pl
2. Hodowla Roślin Smolice Sp. z o.o. – Grupa IHAR smolice@hrsmolice.pl
3. Hodowla Ziemniaka Zamarte Sp. z o.o. – Grupa IHAR hzz@zamarte.com
4. Hodowla Roślin Grunwald Sp. z o.o. – Grupa IHAR biuro@hrgrunwald.pl
5. Poznańska Hodowla Roślin Sp. z o.o. phr@phr.pl
6. Danko Hodowla Roślin Sp. z o.o. danko@danko.pl
7. Małopolska Hodowla Roślin Sp. z o.o. nasiona@mhr.com.pl;
8. Kutnowska Hodowla Buraka Cukrowego Sp. z o.o. straszkow@khbc.pl
9. Pomorsko Mazurska Hodowla Ziemniaka Sp. z o.o. pmhz@pmhz.pl
10. Cetnas Sp. z o.o. sekretariat@centnas.pl
11. Agronas Sp. z o.o. agronas@agronas.pl
12. Sowul & Sowul Sp. z o.o. biuro@sowul.pl
13. Firma Nasienna Granum Sp. J. biuro@granumfn.pl
14. Centrala Nasienna Kalnas sp. z o.o. kalisz@kalnas.pl

Związki zawodowe, związki branżowe, organizacje społeczne, organizacje producentów, NGO

1. Federacja Branżowych Związków Producentów Rolnych biuro@fbzpr.org.pl
2. Krajowa Rada Izb Rolniczych sekretariat@krir.pl
3. Niezależny Samorządny Związek Zawodowy Rolników Indywidualnych „Solidarność” biuro@solidarnosci.pl
4. Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych Rolników i Organizacji Rolniczych biuro@opzzrior.org
5. Związek Młodzieży Wiejskiej zkzmw@zmw.pl
6. Związek Zawodowy Centrum Narodowe Młodych Rolników sekretariat@zzcnmr.pl ; cnmrbiuro@zzcnmr.pl
7. Związek Zawodowy Rolników „OJCZYŻNA” mar_gol1@op.pl
8. Związek Zawodowy Rolników Ekologicznych Św. Franciszka z Asyżu biuro@rolnicyekologiczni.pl
9. Związek Zawodowy Rolnictwa „SAMOOBRONA” zwiazek@samoobrona.net.pl; samoobrona@samoobrona.org.pl
10. Związek Zawodowy Rolnictwa i Obszarów Wiejskich "REGIONY" bborysiuk@op.pl
11. Krajowy Związek Rolników, Kółek i Organizacji Rolniczych biuro@kolkarolnicze.pl

12. Krajowa Grupa Spożywcza biuro.warszawa@kgssa.pl; sekretariat@kgssa.pl ;
13. Polska Izba Nasienna pin.poznan@post.pl
14. Federacja Gospodarki Żywnościowej RP fgzrp@fgzrp.pl
15. Krajowa Rada Drobiarstwa - Izba Gospodarcza krd-ig@krd-ig.com.pl
16. Izba Gospodarcza Handlowców, Przetwórców Zbóż i Producentów Pasz grain@izbazp.pl
17. Krajowa Izba Biopaliw info@kib.pl
18. Krajowa Izba Gospodarcza kig@kig.pl
19. Polskie Stowarzyszenie Zrównoważonego Rolnictwa i Żywności - m.bojanczyk@rolnictwozrownowazone.pl
20. Krajowe Stowarzyszenie Przetwórców Owoców i Warzyw biuro@kspoiw.com.pl
21. Krajowe Zrzeszenie Producentów Rzepaku i Roślin Białkowych biuro@kzprirb.pl
22. Krajowy Związek Plantatorów Buraka Cukrowego kzpbcc@kzpbcc.com.pl
23. Polska Federacja Producentów Żywności Związek Pracodawców biuro@pfpz.pl
24. Stowarzyszenie Polska Wolna od GMO annaszmelcer@gmail.com
25. Międzynarodowa Koalicja dla Ochrony Polskiej Wsi biuro@icppc.pl
26. Instytut Spraw Obywatelskich - biuro@instytut.lodz.pl
27. Polskie Stowarzyszenie na rzecz Ochrony Środowiska i Praw Człowieka - stowarzyszenieipsos@protonmail.com
28. Koalicja „Tak dla żywności od polskich rolników” - koalicja.takdlaronikow@pm.me
29. Koalicja Żywa Ziemia - kontakt@koalicjazywaziemia.pl
30. Forum Rolnictwa Ekologicznego im. M. Górnego - maria_rembialkowska@sggw.edu.pl
31. AbL - Grupa robocza ds. rolnictwa wiejskiego, Claudia Gerster Federalna przewodnicząca AbL e.V. volling@abl-ev.de
32. WeMove Europe - aleksandra@wemove.eu
33. Związek Producentów Cukru w Polsce biuro@cukier.org.pl
34. Greenpeace Polska - krzysztof.cibor@greenpeace.org
35. Federacja Gospodarki Żywnościowej RP - fgzrp@fgzrp.pl